

**Revisorerna
i Södertälje kommun**

Till
Fullmäktige i Södertälje kommun

Revisionsberättelse för år 2015

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och vi har som lekmannarevisorer granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att upprätta rättvisande räkenskaper och att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återrapportering till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisionsd i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har biträtt av Ernst & Young AB som varit vårt sakkunniga biträde.

Styrningen i styrelser och nämnder

Kommunens resultat uppgår till 153 mkr. Såväl fullmäktiges resultatkrav som det lagstadgade balanskravet har klarats. Resultatet exklusive engångsposter är -15 mkr och har försämrats med drygt 100 mkr jämfört med föregående år. Den ekonomiska utvecklingen väcker oro inför framtiden. Styrelser och nämnder behöver prioritera ekonomistyrning och kostnadskontroll. Detta gäller i synnerhet Äldrenämnden, Omsorgsnämnden och Socialnämnden som redovisar underskott 2015. Vi vill också lyfta fram att kundens målstyrningsprocess behöver stärkas.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens uppföljning och bedömning av god ekonomisk hushållning utgår från nedanstående delområden och har följande utfall (i parentes framgår föregående års utfall):

• Finansiella mål	Bra	(Bra)
• Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	Ok	(Ok)
• Södertälje kommun som arbetsgivare	Ok	(Ok)

Kommunstyrelsens samlade bedömning för 2015 är att God Ekonomisk Hushållning är **Ok**. Bedömningen görs i förhållande till de mål som fullmäktige har fastställt.

2015-12-23
S2
OK
W

De finansiella målen bedöms av kommunstyrelsen med lägesbedömningen **Bra**. Sju av nio verksamhetsmål bedöms **Ok**, ett bedöms **Bra** och ett bedöms **Har brister**. Arbetsgivarmålen, bedöms som **Ok**.

Det finansiella målområdet utvärderas utifrån tre mål. Målnivåerna är relativt lågt satta i förhållande till andra kommuner. Samtliga tre mål har klarats inom det finansiella perspektivet. Resultatnivån måste dock förbättras de kommande åren för att ha de marginaler som krävs och klara en högre egenfinansiering av kommunkoncernens investeringsbehov.

Tidigare år har vi kommenterat att de resultatnivåer som tillämpas tydligare behöver definieras och vi vidhåller att detta är väsentligt. Kriterierna för respektive nivå "Bra", "Ok, och "Har brister" bör vara tydliga likaså hur de sammantagna bedömningarna görs av de uppföljningar som den slutliga lägesbedömningen baseras på. I årsredovisning och verksamhetsberättelser bör verksamhetsresultaten i större utsträckning jämföras med andra kommuner.

Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.

Årsredovisning

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2015 godkänns.

Jäv

På grund av valbarhetshinder har Kommunfullmäktige undantagit Jan Wattsgård från granskning av Arbetslivsnämnden. Vid bedömning av ansvarsfrågan avseende Socialnämnden, vad gäller barn och ungdom, har Elisabet Komheden inte deltagit på grund av jäv. Av samma skäl har Sören Lekberg inte deltagit vid bedömningen av ansvarsfrågan avseende Stadsbyggnadsnämnden.

Vi återoppar i övrigt bifogad verksamhetsredogörelse och rapporter.

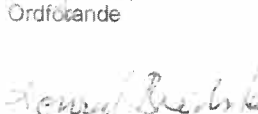
Södertälje den 8 april 2016

Christer Björk
Ordförande

Elisabet Komheden
Vice ordförande

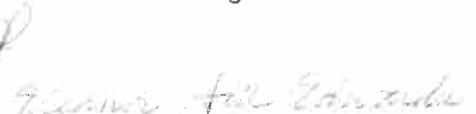

Bo Backlund

Andreas Birgersson

Konrad Breidenstein

Bo Fredriksson

Severios Halef

Eleanor Hill Edwards

Sören Lekberg

Ester Rudolfsson Mattsson

Jan Wattsgård

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas verksamhetsredogörelse

De sakkunnigas rapporter nr 1-12.

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser i bolagen:

- Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
- Telge (i Södertälje) AB
- Telge Bostäder AB
- Södertälje Hamn AB
- Telge Nät AB
- Telge Fastigheter AB
- Söderenergi AB
- Telge Återvinning AB
- Telge Energi AB
- Tom Tits Experiment AB
- Telge Kraft AB
- Telge Hovsjö AB
- Telge Inköp AB
- Telge Brandalsund AB
- Telge Tillväxt (i Södertälje) AB

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -04- 12	
Dnr	Rnr

Till årsstämman i Södertälje Kommuns Förvaltnings AB

Org nr 556570-7139

Granskningsrapport för år 2015

Vi av fullmäktige i Södertälje kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Södertälje Kommuns Förvaltnings AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vår granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Christer Björk

Bilaga

Lekmannarevisorernas granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

**Lekmannarevisorns granskning av Södertälje Kommuns Förvaltnings AB
Org nr 556570-7139**

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Södertälje Kommuns Förvaltnings AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Södertälje Kommuns Förvaltnings AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett par möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning. Jag noterar att bolaget saknar ägardirektiv. Mot bakgrund av bolagets betydelse för kommunen som ägarbolag till Telge (i Södertälje) AB måste ägardirektiv fastställas.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor och jag har ingen anledning att göra en annan bedömning.

Södertälje den 8 april 2016

Christer Björk

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge (i Södertälje) AB
Org nr 556307-6867

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge (i Södertälje) AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge (i Södertälje) AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorena tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorena har i sin granskning haft stöd av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv samt inom ramen för den kommunala kompetensen.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge ska äga, förvalta och utveckla de i koncernen ingående bolagen. Koncernen består av 13 helägda bolag och 7 delägda bolag. Koncernen ska förvaltas med krav på effektivitet, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som ägarna ålägger bolagen.

Telges syfte är att utveckla och aktivt driva lönsamma bolag vars tjänster och/eller avkastning skapar långsiktigt värde för Södertäljes medborgare och näringsliv. Telge ska agera enligt Telgemodellen, vilket innebär en hållbar samhällsutveckling ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Telge ska utfärda ägardirektiv till dotterbolagen. Telge ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsinriktning och värdeutveckling.

Samtliga fem ägardirektiv har utvärderats av koncernstyrelsen och bedöms vara uppfyllda för 2015.

Koncernen har under året nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Låneskulden till kommunen har amorterats med 221 mnkr (föregående år 327 mnkr). Det är tredje året i rad amortering sker.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor och vi har ingen anledning att göra en annan bedömning.

Året har präglats av arbete med den koncerninterna omorganisationen där olika branschkluster skapats. Rekrytering till olika nyckelpositioner har pågått under hösten. Nya styrelser har tillsatts i dotterbolagen vilket ägaren upplever att detta stärk relationen. Beslut om en koncernplan för 2016 har fattats.

Vi bedömer att förvaltningsberättelserna i koncernbolagens årsredovisningar bör utvecklas. Vi rekommenderar att Telge hämtar inspiration och ideér från bolagsstyrningskoden som tillämpas för samtliga noterade bolag och statliga bolag samt i ökad utsträckning på frivillig basis av kommunala bolag. Exempelvis genom en bolagsstyrningsrapport med uppgift om styrelsens arbete samt förteckning över ledamöternas och ersättarnas deltagande på sammanträdena.

Södertälje den 8 april 2016

Christer Björk

Elisabet Komheden

Till årsstämman i Telge (i Södertälje) AB

Org nr 556307-6867

Granskningsrapport för år 2015

Vi av fullmäktige i Södertälje kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat Telge (i Södertälje) AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisoreernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Vår granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse. I denna framhåller vi att förvaltningsberättelserna i koncernbolagen årsredovisningar bör utvecklas vad gäller bolagsstyrningen.

Vi bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016.

Christer Björk

Elisabet Komheden

Bilaga

Lekmannarevisoreernas granskningsredogörelse

Till årsstämman i Telge Bostäder AB

Org nr 556411-0616

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Bostäder AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Bo Fredriksson

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Bostäder AB
Org nr 556411-0616

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Bostäder AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en så kallad granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Bostäder och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen och granskningen av årsbokslutet. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv samt inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom samtliga sju preciserade ägardirektiv från Telge AB.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Bostäder skall skapa bra boende i sunda bostäder till rimlig kostnad. Detta skall ske genom att erbjuda ett varierat utbud av bostäder med god teknisk standard, bra service och ekologisk anpassning, så att det svarar mot en långsiktig efterfrågan.

Förberedande arbete med en fastighetsförsäljning som kommer att slutföras under första kvartalet 2016 har pågått. Fastighetsförsäljningar genomförs för att finansiera moderinseringar av befintligt fastighetsbestånd samt nyproduktion. Moderinseringsprojekt i Förmhöjden och Järna har genomförts under året. Beslut om nyproduktion, Stockholmsberget, fattades i september. Den omorganisation som genomförts i koncernen har medfört att Telge Bostäder kommer att ingå i affärsområde Hus tillsammans med Telge Hovsjö. En gemensam VD har rekryterats.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och i VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Bo Fredriksson

Till årsstämman i Södertälje Hamn AB

Org nr 556063-5145

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Södertälje Hamn AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Sören Lekberg

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

**Lekmannarevisorns granskning av Södertälje Hamn AB
Org nr 556063-5145**

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Södertälje Hamn AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den goda sed som hittills har utvecklats och som bland annat beskrivs i SKLs skrift "God revisionsred i kommunal verksamhet 2014".

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Södertälje Hamn AB och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt samt två av tre preciserade ägardirektiv från Telge AB. Målet kopplat till etablering av ett företags- och logistikcentrum i Almnäs bedöms vara delvis uppfyllt.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Södertälje Hamn skall vara en marknadsanpassad fullservice hamn inom sina affärsområden och därmed en resurs för näringslivet i Södertälje och regionen.

Bolaget har haft en positiv resultatutveckling under året och redovisar ett positivt resultat. På grund av minskad omsättning har bolaget vidtagit en rad åtgärder omfattande minskat antal anställda och andra kostnadsbesparingar. Åtgärderna har fått önskad effekt. Underhåll och löpande kostnader har minskat i takt med den minskade produktionen men också genom aktiva beslut för att stärka ekonomin. Under kommande år planeras för ökade underhållsinsatser då ekonomin stärkts. Nytt tillstånd för oljehamnen har sökts i december månad.

Bolaget är kvalitet-, miljö-, och arbetsmiljöcertifierade. Riskanalyser och riskronder genomförs regelbundet.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Sören Lekberg

Till årsstämman i Telge Nät AB

Org nr 556558-1757

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Nät AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Bo Backlund

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Nät AB
Org nr 556558-1757

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Nät AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Nät och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom fem av fem preciserade ägardirektiv från Telge AB. Ett arbete pågår med att ta fram en långsiktig strategi för stadsnätseffären, vilket är ett av direktiven.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Nät ska tillhandahålla kompletta energilösningar, stadsnät- och VA-tjänster med långsiktig positiv miljöpåverkan till i första hand kommunens invånare, näringsliv och offentlig verksamhet. Bolaget ska eftersträva hög leveranssäkerhet.

Bolaget står inför stora investeringar de kommande åren då många delar av elnätet är byggda på 1960 - 1970-talet. Risk och sårbarhetsanalyser har gjorts. I år har gjort en stor risk och sårbarhetsanalys gjorts i hela kommunen där bolaget deltagit. Den ger ytterligare ett underlag för att identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas och bygger på långsiktig planering. Åtterrapporering sker regelbundet till styrelsen. Utbygganden av Djupdal som påbörjades i oktober 2013 planeras slutföras under första kvartalet 2016. Projektet har försenats beroende på utökad omfattning samt att fler uppdrag har samordnats och genomförts samtidigt.

Det finns anläggningar som förefaller vara färdigställda men där avskrivning inte påbörjats i avvaktan på att slutfaktura ska inkomma. Bolaget bör tillse att det finns rutiner som säkerställer att anläggningar som är färdigställda börjar skrivas av.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar. Styrelsen genomför intern revision årligen.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Bo Backlund

Till årsstämman i Telge Fastigheter AB

Org.nr 556054-0345

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Fastigheter AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Severios Halef

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Fastigheter AB
Org nr 556054-0345

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Fastigheter AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Fastigheter AB och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom åtta av nio preciserade ägardirektiv från Telge AB. Målet kopplat till marknadsmässig hyra i alla kommersiella lokaler har delvis uppfyllts.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Fastigheter ska äga och förvalta koncernens fastighetsbestånd för kommersiell verksamhet samt för den kommunala förvaltningen. Bolaget skall enligt ägardirektiven bidra till ett attraktivare Södertälje och medverka i utvecklingen av Södertäljes stadskärna och stadsdelscentra.

Den hyresmodell som finns gällande kommunala lokaler fungerar bra. Ökad transparens i processen för hyressättning har förbättrat dialogen med hyresgästerna. Inför 2016 har omförhandling av hyrorna skett vilket medfört en hyressänkning med 50 mkr för kommunen. Arbetet med affärsområdesindelning har pågått under året. Utredningen av den kommersiella delen av verksamheten ska vara klar till årsskiftet därefter påbörjas utredningen av verksamhetsfastigheterna. Genomgången belyser både ekonomiska och praktiska faktorer.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och i VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABI som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Severios Halef

Till årsstämman i Telge Återvinning AB

Org nr 556549-8747

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Återvinning AB:s verksamhet,

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Jan Wattsgård

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Återvinning AB
Org nr 556549-8747

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Återvinning AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Återvinning och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom tre av fyra preciserade ägardirektiv från Telge AB. Målet att bolaget ska vara en föregångare inom återvinning och återbruk är delvis uppfyllt.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Återvinning ska tillhandahålla kretsloppsanpassade återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen. Bolaget ska utveckla möjligheterna att tillvarata resurser genom återanvändning och återvinning. Telge Återvinning ska svara för kommunens skyldighet enligt miljöbalken att insamla och behandla avfall.

Bolaget drabbades av en stor brand i augusti. De rutiner som finns följdes och medarbetarna lyckades själva släcka branden. Den krisorganisation som finns arbetade effektivt. Bolagets försäkring täcker alla kostnader.

Ett antal effektiviseringar har genomförts och har fått önskad effekt. De åtgärder som vidtagits omfattar både interna processer och neddragning av personal. Arbetsmiljön har förbättrats.

Bolaget kommer efter genomförd omorganisation att ingå i affärsområde Nät % & Miljö. Ny, gemensam, VD har rekryterats.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Jan Wattsgård

Till årsstämman i Telge Energi AB

Org nr 556498-8029

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmanarevisor, har granskat Telge Energi AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmanarevisorens ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Konrad Breidenstein

Bilaga

Lekmanarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Energi AB
Org nr 556498-8029

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Energi AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Energi och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv har uppfyllts liksom Telge AB's tre preciserade ägardirektiv till bolaget.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Energi ska erbjuda energiavtal och näralliggande tjänster till hushåll och företag i Sverige. Bolaget ska verka för en ökad konkurrens på energimarknaden och erbjuda attraktiva energiavtal till Södertäljes invånare.

Kundnära, rena och lönsamma är ledorden som styr bolagets verksamhet. Telge Energi AB har ett av Sveriges mest ansedda varumärken och ligger på topp 15 listan oavsett bransch när det gäller anseendeindex. Bolaget har haft ökad kundnöjdhet både bland företag och bland privatpersoner. Under hösten har Childrens Climate Conference genomförts där barn från hela världen deltagit för att diskutera klimatfrågor. Konferensen har fått stort genomslag både nationellt och internationellt. Det har varit mycket bra marknadsföring för kommunen.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och i VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Konrad Breidenstein

Till årsstämman i Tom Tits Experiment AB

Org nr 556044-5131

Granskningsrapport för år 2015

Jag, av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Tom Tits Experiment AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorens ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Eleanor Hill Edwards

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Tom Tits Experiment AB
Org nr 556044-5131

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Tom Tits Experiment AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Tom Tits Experiment AB och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom samtliga 3 preciserade ägardirektiv från Telge AB.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Tom Tits Experiment AB genom sin verksamhet ska stärka Södertäljes utveckling. Detta genom att bidra till stadens profil och attraktionskraft, både som besöksmål, bostadsort och företagsmiljö. Det ska ske genom att vara det ledande utflyktsmålet med avseende på lärande upplevelser.

Tom Tits Experiment har under året blivit utsedd till Stockholmarnas favorit museum. Bolaget har ett mål på 185 000 besökare om året vilket kommer att uppnås per helår. Tom Tits Experiment arbetar med att vidga perspektiven från att bara vara en Södertäljeangelägenhet till att bli en angelägenhet för fler i regionen. Bolaget vill bland annat ta emot skolbesök från andra kommuner. Under året har en samarbetspartner-ansvarig anställts vars uppdrag är att öka antalet samarbetspartners. Ett antal möten med olika företag och organisationer har redan bokats. Ny VD har tillträtt under året.

Tidigare har bolaget varit ansvariga för fastigheten där verksamheten bedrivs. De kommer nu att enbart hyra från Telge Fastighet. Bedömningen är att detta kommer att bli bättre och mer effektivt för bolaget.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Eleanor Hill Edwards

Till årsstämman i Telge Kraft AB

Org nr 556478-6555

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Kraft AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Christer Björk

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Kraft AB
Org nr 556478-6555

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Kraft AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Kraft AB och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom samtliga tre preciserade ägardirektiv från Telge AB.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Kraft ska erbjuda stora svenska kraftförbrukare konsulttjänster inom krafthandel och därtill hörande administration. Samverkan ska sökas med andra aktörer, som ett sätt att skapa förutsättningar för konkurrenskraftiga inköpspriser till Telge Energi vilket i slutändan gynnar Södertäljeborna.

Bolaget har under året fortsatt utveckla och ta fram nya produkter. Under året har både volymer och antalet kunder ökat. Trots detta är omsättningen i princip oförändrad vilket beror på att bolaget verkar på en marknad med stor konkurrens och prispress.

Den nordiska satsningen fortsätter för att möta kundernas behov. Under 2013 bildades bolag i Norge, Finland och Danmark. Leveranser har skett i Norge och Finland. Samtliga dotterbolag sköts från Södertälje, bolagen har inga anställda.

Bolaget har ett dotterbolag, Telge Krafthandel AB, som står under Finansinspektions tillsyn. Rapportering sker fortlöpande till myndigheten. Bolaget genomför årligen intern revision. PwC har utfört granskning av den interna kontrollen under år 2015. I deras rapport framgår inga väsentliga avvikelser.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och i VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor och jag har ingen anledning att göra en annan bedömning.

Södertälje den 8 april 2016

Christer Björk

Till årsstämman i Telge Hovsjö AB

Org.nr 556333-9810.

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Hovsjö AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Ester Rudolfsson Mattsson

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Hovsjö AB
Org nr 556333-9810

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Hovsjö AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Hovsjö och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom samtliga fyra preciserade ägardirektiv från Telge AB.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Hovsjö genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m fl för att utveckla bostadsområdet Hovsjö.

Arbetet var inledningsvis kopplat till en mans vision kring hur man kan jobba med social mobilisering. Visionen har sedan förmedlats till verksamheten på alla nivåer. Det innebär till exempel att rekrytering sker från området; fastighetsskötarna och portvakter har rekryterats från området. Bolaget har praktikanter som också kommer från området. De erhåller inte lön men får praktik och ett viktigt bidrag till sina CV. Projektet Hovsjö sommar sysselsätter 150 ungdomar per år. De senaste åren har det varit 100 ungdomar från Hovsjö och 50 från övriga Södertälje. Fritidsgården är viktig del av verksamheten, och är öppen 7 dagar i veckan för alla. Verksamheten har en flexibel organisation som kan möta de behov som finns identifierade.

2016 ska arbetet fokuseras på att se över fastighetsbeståndet. En genomgång ska göras av vilka fastigheter som ska säljas för att klar av underhållet av kvarvarande fastigheter. En första ombildning till bostadsrätter kommer att ske. Det skapar en ny upplåtelseform i området. Om området ska bli ännu mer attraktivt krävs insatser på fastigheterna och för att nå dit måste bolaget ha en stabil ekonomi. Den omorganisation som genomförts i koncernen har medfört att Telge Hovsjö kommer att ingå i affärsområde Hus tillsammans med Telge Bostäder. En gemensam VD har rekryterats. Samtliga medarbetare kommer att föras över till Telge Bostäder under 2016.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och i VD-instruktioner, dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Ester Rudolfsson Mattsson

Till årsstämman i Telge Inköp AB

Org nr 556770-1437

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Inköp AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016.

Eleanor Hill Edwards

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorernas granskning av Telge Inköp AB
Org nr 556770-1437

Allmänt

Lekmannarevisorernas uppgift är att granska om Telge Inköp AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Inköp AB och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom samtliga sju preciserade ägardirektiv från Telge AB. Målen kopplade till att stödja nämnder och bolag i att prioritera ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i samband med upphandling, samt upphandling med sociala klausuler är delvis uppfyllda.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Inköp ska genom en samordnad och utvecklad inköpsprocess bidra till kostnadseffektiva inköp i kommunen och koncernen.

Avtalstroheten till och med kvartal 3 2015 uppgår till 85 procent vilket enligt bolaget är mycket bra. Avtalstroheten ökar kontinuerligt. Ungefär hälften av den totala inköpsvolymen kan påverkas genom Telge Inköps medverkan. En politisk styrelse har öppnat kanaler till den politiska ledningen i kommunen vilket har ökat förståelsen för vad bolaget ska arbeta med. Under 2016 kommer bolaget att utbilda politiker och tjänstemän om hur inköp.

En ny prismodell kommer att införas från och med 2016. Modellen kommer att innebära att den fasta avgiften för bolagen och kommunen sänks. Ytterligare sänkningar kan komma att ske beroende på hur affären med andra kommuner utvecklas.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som anges både i fastställd arbetsordning och i VD-instruktioner. Dessutom finns det klara regler i ABL som påvisar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor och jag har inte anledning att göra någon annan bedömning.

Södertälje den 8 april 2016

Eleanor Hill Edwards

Till årsstämman i Telge Brandalsund AB

Org nr 556780-1088

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Brandalsund AB:s verksamhet.

Styrelsen svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse.

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Elisabet Komheden

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Brandalsund AB
Org nr 556780-1088

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Brandalsund AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp resultatet av tidigare års granskningar och hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till ägarens ändamål med Telge Brandalsund AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har lekmannarevisorn tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande följt de ärenden som hanterats av styrelsen. Ett flertal möten har genomförts under året med Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen och årsboks slutet. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Lekmannarevisorn har i sin granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Brandalsund ska utveckla området Brandalsund med intilliggande fastigheter. Bolaget är ett dotterbolag till Telge Fastigheter AB. Förberedande arbete för en försäljning under 2016 har genomförts under året.

Södertälje den 8 april 2016

Elisabet Komheden

Granskningsredogörelse år 2015

Lekmannarevisorns granskning av Telge Tillväxt (i Södertälje) AB
Org nr 556837-2568

Allmänt

Lekmannarevisorns uppgift är att granska om Telge Tillväxt (i Södertälje) AB:s (Bolagets) verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorn ska inte avge någon revisionsberättelse utan en s.k. granskningsrapport vilken ska överlämnas till Bolagets styrelse varefter granskningsrapporten läggs fram på årsstämman. Granskningsrapporten ska inte innehålla uttalande om ansvarsfrihet och ej heller insändas till Bolagsverket. Enligt bestämmelser i kommunallagen ska granskningsrapporten fogas till Södertäljes kommuns revisionsberättelse.

Systemet med lekmannarevisorer trädde i kraft år 1999. Granskningen har bedrivits i enlighet med den praxis som hittills har utvecklats.

Granskningens planering och genomförande

Granskningen har varit inriktad på att följa upp hur Bolaget bedriver sin verksamhet i förhållande till de direktiv som Södertälje Kommun fastställt för Telge Tillväxt (i Södertälje) AB och de särskilda direktiv som utfärdats av moderbolaget Telge AB. Vidare har granskningen inriktats på om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. I den årliga granskningen har jag tagit del av de grundläggande dokument som berör Bolaget och löpande via protokoll följt de ärenden som hanterats av styrelsen samt haft möte med verkställande direktören och styrelsens ordförande. Jag har också träffat Bolagets auktoriserade revisor. Den auktoriserade revisorn har lämnat en rapport avseende den interna kontrollen. Under året har det inte genomförts någon fördjupad granskning av Bolagets verksamhet.

Jag har i min granskning haft hjälp av sakkunnigt biträde från EY.

Redogörelse för granskningsresultatet

Verksamheten har genomförts i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv. Kommunens särskilda ägardirektiv är uppfyllt liksom ett av tre preciserade ägardirektiv från Telge AB. Direktivet att tillsammans med delägarna utveckla affärsmodellen och hitta nya samarbetspartners är delvis uppfyllt, liksom direktivet att årligen erbjuda 150-200 arbetslösa ungdomar i Södertälje anställning och kompetensutveckling under max ett år, med målsättning att de därefter går till fast anställning eller studier. Under 2015 har 140 unga vuxna anställts.

Ägarens ändamål med verksamheten är att Telge Tillväxt (i Södertälje) AB ska anställa arbetslösa ungdomar och i samarbete med Södertälje kommun, Arbetsförmedlingen och svenska företag ge dem arbetslivserfarenhet, nätverk och utbildning för att därigenom göra dem anställningsbara i nästa led.

Bolaget ska också genom affärsutveckling skapa helt nya arbeten för ungdomar. Bolaget bedömer själva att detta syfte endast delvis är uppfyllt.

Styrelsen och verkställande direktören har tydliga ansvarsområden som framgår både av fastställd arbetsordning och VD-instruktion, dessutom finns det klara bestämmelser i ABL som reglerar styrelsens och VD:s ansvar.

Den interna kontrollen inom Bolaget bedöms, med avseende på verksamhetsåret 2015, som tillräcklig av ansvarig auktoriserad revisor.

Södertälje den 8 april 2016

Elisabet Komheden

Till årsstämman i Telge Tillväxt (i Södertälje) AB

Org nr 556837-2568

Granskningsrapport för år 2015

Jag av fullmäktige i Södertälje kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Telge Tillväxt (i Södertälje) AB:s verksamhet.

Styrelse och VD svarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, kommunens revisionsreglemente samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Min granskning har utgått från de beslut som bolagets ägare fattat och har inriktats på att granska att besluten verkställts samt att verksamheten bedrivs inom de ramar som bolagsordningen anger. En sammanfattande redovisning av den utförda granskningen framgår av bifogad granskningsredogörelse

Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Södertälje den 8 april 2016

Elisabet Kömheden

Bilaga

Lekmannarevisorns granskningsredogörelse

Revisorernas verksamhetsredogörelse år 2015

ANSVARsområde

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av kommunfullmäktige granskar den kommunala verksamheten. Revisorerna är oberoende och arbetar objektivt och förutsättningslöst. Revisionen har under 2015 bestått av elva förtroendevalda revisorer och biträds av yrkesrevisorer på konsultbasis. Revisorerna är även utsedda till lekmanrevisorer i kommunens bolag.

UPPDRAGET

Revisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Uppdraget som lekmanrevisorer utgår från aktiebolagslagen, kommunallagen och god revisionssed.

Revisionens yttersta syfte är att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av nämnder, styrelser och enskilda förtroendevalda.

Revisionen granskar översiktligt all verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsområden samt genomför fördjupade granskningar. Inriktning och omfattning av granskningarna baseras på en väsentlighets- och riskanalys.

Vår inriktning är att arbeta aktivt och utifrån en övergripande nivå med ett helhetsperspektiv. Syftet är att arbeta konstruktivt och förebyggande.

ÅRET SOM GÅTT

Revisionen har granskat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare har vi granskat om räkenskaperna är rättvisande och att den interna kontrollen inom

styrelser och nämnder är tillräcklig.

Granskningen av räkenskaper och förvaltning har baserats på en upprättad och offentliggjord revisionsplan. Arbetet har fortlöpande utförts med stöd av revisionskonsulter från Ernst & Young AB.

Granskning år 2015

Som ett led i en genomgång av all verksamhet har vi tagit del av styrelser och nämnders protokoll, granskat räkenskaperna, delårsrapporter, årsredovisning och andra handlingar som lämnar information om kommunens ekonomi och förvaltning.

En orientering kring vissa verksamheters mål, risker samt uppföljning av ekonomi och verksamhet har skett genom gruppbesök hos styrelse och nämnder.

Vid revisionens möten har förtroendevalda och tjänstemän bjudits in för att närmare informera om och svara på frågor om sin verksamhet och ekonomi.

Vid våra möten har aktuella revisionella frågor diskuterats.

Revisionens arbete och de fördjupade granskningar som genomförts, har dokumenterats i följande revisionsrapporter:

- Nr 1 – Upphandling
- Nr 2 – förebyggande insatser mot hot och våld
- Nr 3 – Delårsrapport
- Nr 4 – Avgångsvederlag
- Nr 5 – Arbetsmarknadsåtgärder för unga
- Nr 6 – Avtal gällande arenor
- Nr 7 – Kommunaldelsnämndernas målstyrningsprocess
- Nr 8 – Arvoden till förtroendevalda
- Nr 9 – skolbiblioteken som pedagogisk resurs

- Nr 10 – Kompetensförsörjning
- Nr 11 – Sjukfrånvaro
- Nr 12 – Årsredovisning

Rapporterna har lämnats till granskade styrelser-/nämnder med begäran om svar i flertalet fall, samt för kännedom och beaktande av de synpunkter och förslag till utveckling som givits.

Utifrån årets granskning vill vi särskilt lyfta fram vikten av att styrelser och nämnder utövar en aktiv ekonomistyrning och kostnadskontroll. Även om resultatet är positivt och fullmäktiges beslutade budget klaras så finns orosmoln vad gäller den ekonomiska utvecklingen. Det underliggande resultatet (exklusive engångsposter) uppgår till -15 mkr år 2015 och har därmed försämrats med drygt 100 mkr jämfört med 2014.

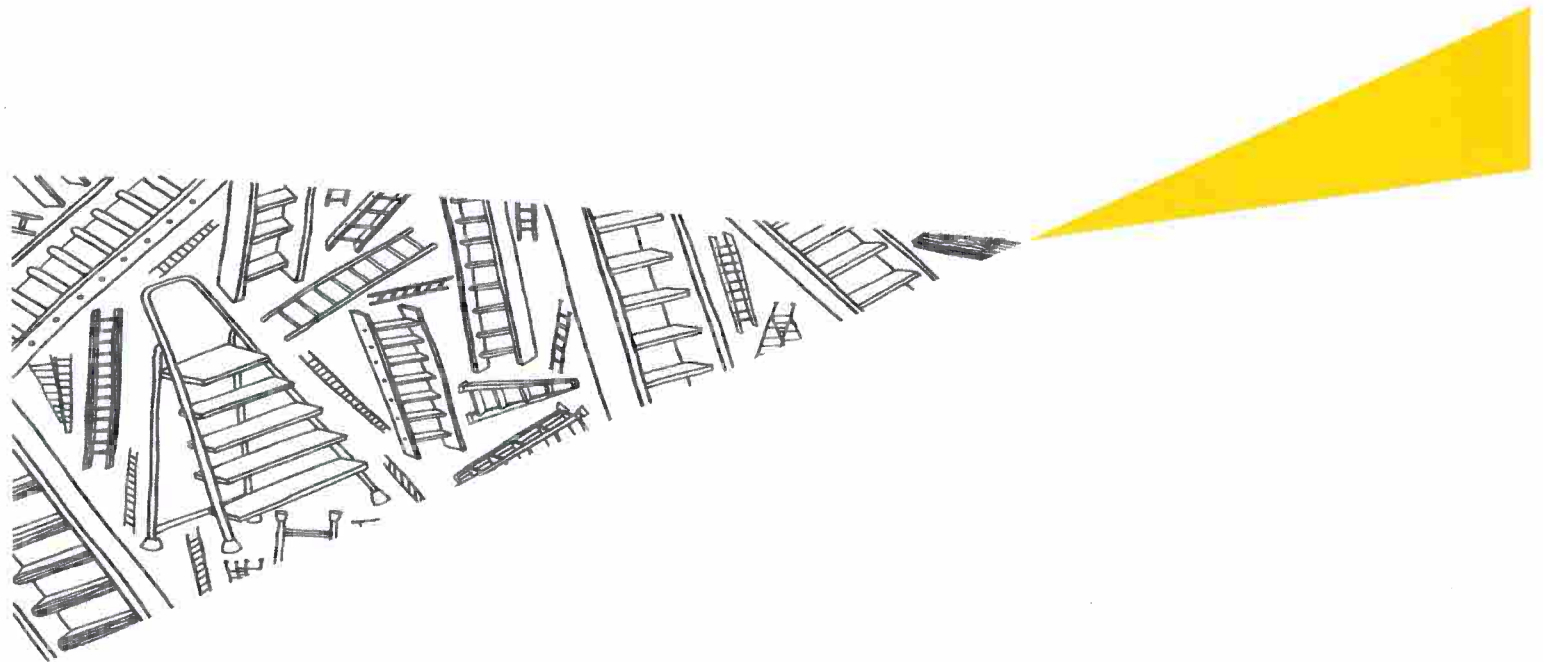
Omsorgsnämnden, Äldrenämnden och Socialnämnden redovisar underskott. Nämndernas avvikelseanalyser mot budget är i olika avseenden bristfälliga och svåra att förstå. Ekonomistyrningen behöver stärkas i dessa nämnder. Rutiner för registrering av utförd verksamhet i verksamhetssystemet Procapita behöver stärkas. Likaså behöver möjligheterna att ta ut relevanta rapporter ur systemet som underlag för styrning, kontroll och uppföljning utvecklas. Detta har påtalats flera år från revisionen och är ett område som behöver prioriteras av nämnderna.

Av revisionsrapport nr 7 granskning av kommunaldelsnämndernas målstyrningsprocess, framgår att styrningen i olika avseenden behöver stärkas.

Vår samlade bedömning utifrån granskningarna framgår i övrigt av revisionsberättelsen.

Södertälje kommun

Granskning av årsbokslut och
årsredovisning 2015

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1 Syftet med granskningen.....	3
2.2 Omfattning	3
3. Södertälje kommuns ekonomiska resultat.....	4
4. God ekonomisk hushållning, mål och måluppfyllelse.....	4
5. Resultat- och balansräkning.....	6
5.1. Resultaträkningen	6
5.2. Balansräkningen	8
5.3. Slutsats	10
6. Finansieringsanalys/kassaflödesanalys.....	11
7. Sammanställd redovisning.....	11

1. Sammanfattning

- Årsredovisningen bedöms sammantaget ge en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning.
- God Ekonomisk Hushållning utvärderas utifrån tre delområden; Finansiella mål, Kommunfullmäktiges verksamhetsmål samt Södertälje kommun som arbetsgivare. De finansiella målen är in sin tur uppdelade i 4 mål. Målnivåerna är i några fall relativt lågt satta i förhållande till andra kommuner, men bedöms vara realistiskt satta utifrån Södertälje kommuns förutsättningar. För att klara av att växa i den takt som prognostiseras de närmaste åren behöver dock de finansiella målen höjas.
- Kommunen redovisar ett positivt resultat för 2015 om 153 mkr, att jämföra med ett resultat om 116 mkr föregående år och budgeterat resultat om 104 mkr. Resultatet överstiger budget med 49 mkr. Balanskravsresultatet uppgår till 134 mkr (107 mkr föregående år). Kommunen har sålunda klarat såväl fullmäktiges resultatkrav som balanskravsresultatet. I kombination med att kommunen dessutom klarat att amortera samt att soliditeten förstärkts gör att kommunstyrelsen sammantaget utvärderar de finansiella målen som "Bra". Även bolagskoncernen redovisar förhållandevis goda resultat och kommunkoncernens resultat uppgår till 548 mkr.
- När det finansiella läget bedöms behöver dock beaktas att kostnadsutvecklingen fortsatt är oroande hög i kommunens verksamheter. Exklusive engångsposter är resultatet -15 mkr år 2015 vilket är en försämring med 101 mkr jämfört med 2014. Omsorgsnämnden, Socialnämnden och Äldreomsorgsnämnden redovisar var för sig underskott om ca 1,5 %-3 % i förhållande till kostnadsomslutningen. Till delar är analysen av orsakerna till underskottet bristfälligt analyserat i bokslutet. Revisionen har under året och även tidigare år noterat att verksamhetssystemet (Procapita) inte hanteras på ett ändamålsenligt sett ur ett styrningsperspektiv, vilket kan vara en orsak till att det är svårt att analysera avvikelser. Nämnderna måste prioritera resurser som säkerställer att det finns ett verksamhetssystem som är ändamålsenligt och som nyttjas på ett tillfredsställande sätt.
- Av fullmäktiges övergripande verksamhetsmål har kommunstyrelsen bedömt sju områden som "Ok (föregående år hade samtliga områden bedömningen "Ok)". Verksamhetsområdet Arbete och försörjning har bedömningen "Har brister" och verksamhetsområdet Samhällsbyggnad och offentlig miljö har bedömningen "Bra". Den sammanvägda bedömningen av verksamhetsmålen blir därför "Ok". De sammanvägda arbetsgivarmålen bedöms vara "Ok".
- Tidigare år har vi kommenterat att de resultatnivåer som tillämpas tydligare behöver definieras och vi vidhåller att detta är väsentligt. Kriterierna för respektive nivå "Bra", "Ok, och "Har brister" bör vara tydliga likaså hur de sammantagna bedömningarna görs av de uppföljningar som den slutliga lägesbedömningen baseras på. I årsredovisning och verksamhetsberättelser bör verksamhetsresultaten i större utsträckning jämföras med andra kommuner.

2. Inledning

På uppdrag av kommuns revisorer har EY granskat kommunens årsbokslut och årsredovisning för 2015. Syftet med granskningen har varit att erhålla tillräckliga underlag/revisionsbevis för revisorernas uttalanden i revisionsberättelsen, om räkenskaperna ger en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning, samt att redovisningen av verksamhetens resultat och måluppfyllelse redovisas i enlighet med lagens krav.

Revisionen har utförts i enlighet med kommunallag, den kommunala redovisningslagen, kommunens regler och anvisningar samt god revisionsred. Detta innebär bland annat att väsentlighet och risk är vägledande för revisionen. Revisionen täcker således inte in alla eventuella brister i den interna kontrollen och räkenskaperna. I rapporten sammanfattas de mest väsentliga iakttagelserna från granskningen.

Samtliga belopp är angivna i miljoner kronor (mkr) om inget annat anges. Belopp inom parentes avser jämförelseåret 2014.

2.1 Syftet med granskningen

Granskningens syfte är att pröva om årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ställning samt att beskrivningen av verksamhetens resultat och måluppfyllelse är tillfyllest utifrån lagstiftningens krav. Granskningen omfattar också den sammanställda redovisningen för Södertälje kommun.

Med rättvisande avses:

- att tillgångar och skulder existerar och avser kommunen respektive kommunkoncernen,
- att tillgångar och skulder värderats och klassificerats korrekt,
- att kommunens samtliga tillgångar och skulder medtagits,
- att inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt, d v s avser verksamhetsåret.
- att god redovisningsred i övrigt uppfylls, bl a vad gäller krav på information i förvaltningsberättelse och tilläggsupplysningar (noter)

Vidare är syftet att granska om en tillfredsställande redovisning ges utifrån kommunallagens krav på att mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges.

2.2 Omfattning

Granskningen av årsredovisningen har inriktats mot väsentliga poster och avvikelser samt omfattar en bedömning av kommunens ekonomiska ställning och utveckling. Vi har även granskat att ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper beaktats. Granskningen omfattar såväl analytisk granskning som substansgranskning av verifierande underlag.

Granskningen har utförts i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag, god revisionsred för kommuner, samt kommunens regler och anvisningar avseende upprättande av bokslut.

3. Södertälje kommuns ekonomiska resultat

Kommunen redovisar ett positivt resultat uppgående till 153 mkr för året (116 mkr). Skillnaden i resultat mellan åren förklaras av att de jämförelsestörande posterna förstärkt årets resultat med 118 mkr jämfört med 32 mkr föregående år. Utöver jämförelsestörande posterna om 118 mkr tillkommer 50 mkr i särskilt riktat bidrag för ökat flyktingmottagande. Borträknat dessa engångsposter har resultatet försämrats med 101 mkr jämfört med föregående år. Orsaken är främst en för hög kostnadsökningstakt i flera nämnder jämfört med budget och jämfört med intäktsökningar.

Årets balanskravsresultat blev 134 mkr efter justering för reavinster och orealiserade förluster i värdepapper som ingår i kommunens säkring av lån. Det lagstadgade balanskravet har därmed uppfyllts.

4. God ekonomisk hushållning, mål och måluppfyllelse

Kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning redovisas i årsredovisningen och kommentarer ges om måluppfyllelsen i såväl ett finansiellt perspektiv som verksamhetsmässigt perspektiv.

Uppföljning av God Ekonomisk Hushållning utgår från tre delområden; Finansiella mål, Kommunfullmäktiges verksamhetsmål och Södertälje kommun som arbetsgivare. Det finansiella målområdet utvärderas utifrån fyra mål. Målnivåerna utifrån det finansiella perspektivet är relativt lågt satta i förhållande till andra kommuner, men också utifrån prognoserna om att Södertälje ska växa kraftigt de kommande åren. Nivåerna bedöms dock vara realistiskt satta utifrån Södertälje kommuns förutsättningar.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

De fyra finansiella målen har uppnåtts. Detta innebär att kommunen uppnått ett resultat exklusive reavinster på 134 mkr (överstiger budget), nettoskulden per invånare har minskat från 176 583 kr till 169 761 kr, soliditeten i kommunkoncernen ökat med 2,9 procentenheter till 18,2 procent samt självfinansieringsgraden har överstigit 100 procent. 2015 års resultat beror till större del än föregående år på engångsposter av tillfällig karaktär. Verksamheternas förmåga att hålla budget och kommunens sammantagna förmåga att minska kostnadsökningstakten är avgörande för att klara en god ekonomisk hushållning även framöver

I förvaltningsberättelsen görs en avstämning av balanskravet. Det innebär bland annat att realisationsvinster ska exkluderas från resultatet. Resultatet enligt balanskravet för 2015 uppgår till 134 mkr (107 mkr). Södertälje kommun har öronmärkt vissa resultat för särskilda framtida ändamål med hänvisning till balanskravets regler. Av 2011 års resultat avsatte kommunen 24 mkr till en social fond för trygghetsskapande insatser att användas under åren 2013 – 2015. Dessa medel har inte börjat användas varför 24 mkr kvarstår. Under 2013 avsatte kommunen 19 mkr till utsatta stadsdelar. Under 2014 har 6 mkr disponerats och under 2015 har 7 mkr disponerats. Resterande del kan användas 2016.

Av verksamhetsmålen visar sju av nio områden bedömningen ok. Verksamhetsområdet Arbete och försörjning visar bedömningen Har brister och verksamhetsområdet Samhällsbyggnad och offentlig miljö har bedömningen Bra. De sammanvägda arbetsgivarmålen bedöms vara ok.

Det framgår inte av årsredovisningen vilka kriterier som ska vara uppfyllda för att ett mål ska uppnå bedömningen bra, ok eller ha brister. Det framgår inte heller hur många mål som ska vara uppfyllda för att målområdet ska bedömas vara bra, ok eller ha brister. Vi bedömer att avsaknaden av definitioner gör kommunens bedömningar svårtydda.

Av förvaltningsberättelsen framgår att det ackumulerade balanskravsresultatet på 494 mkr ska kunna användas för att garantera en långsiktigt jämn servicenivå till kommuninvånarna.

5. Resultat- och balansräkning

5.1. Resultaträkningen

En kortfattad genomgång av de olika posterna i kommunens resultaträkning görs med utgångspunkt från nedanstående tabell. Endast väsentliga avvikelser kommenteras.

	Budget 2015	Utfall 2015	Utfall 2014
RESULTATRÄKNING			
Verksamhetens intäkter		1 002	881
Verksamhetens kostnader	-4 900	-5 853	-5 601
Avskrivningar	-95	-96	-98
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-4 995	-4 947	-4 818
<i>därav jämförelsestörande poster</i>		118	32
Skatteintäkter	3 406	3 387	3 211
Generella statsbidrag och utjämning	1 637	1 656	1 610
Externa ränteintäkter	56	328	479
Externa räntekostnader	0	-272	-365
Resultat efter finansiella poster	104	152	117
ÅRETS RESULTAT	104	152	117

Årets resultat för kommunen uppgår till 152 mkr vilket överstiger budgeterat resultat med 48 mkr. Kommunens resultat innehåller engångsposter på sammanlagt 118 mkr att jämföra med 2014 då de jämförelsestörande posterna uppgick till 32 mkr. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 34 mkr vilket är en försämring med 51 mkr jämfört med 2014. Det försämrade resultatet beror framför allt på att nämnderna visar ett sammanlagt underskott om 49,5 mkr.

Resultatförsämringen beror på ökade kostnader inom verksamheten samt på att finansnettot har försämrats då kommunen inte tagit ut någon avkastning från bolagskoncernen 2015. Resultatförsämringen inom verksamheten är en följd av att nettokostnaderna ökat med 42 mkr mer än skattetiliväxten.

Den största jämförelsestörande posten som påverkat verksamhetens nettokostnad är exploateringsintäkter om 60 mkr (19 mkr). Kommunen fick även en återbetalning av betalda premier avseende AFA-försäkringen uppgående till 28 mkr samt har gjort realisationsvinster om 18 mkr.

5.1.1 Kommentarer till utfallet per styrelse/nämnd

Nämnd	Kostnader	Intäkter	Kommunbidrag Förmedl.bidrag	Resultat
Järna kommunalnämnd, Järna	216,2	32,4	185,9	2,1
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	99,2	11,2	89,6	1,6
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	43,5	1,7	44,4	2,6
Enhörna kommunalnämnd	89,0	17,9	68,3	-2,8
S:a kommundelar	447,9	63,2	388,2	3,5
Arbetslivsnämnd	187,5	99,1	90,5	2,1
Omsorgsnämnd	827,2	113,1	700,9	-13,2
Socialnämnd	801,2	100,4	678,3	-22,5
Äldreomsorgsnämnd	727,4	153,2	563,2	-11,0
Överförmyndarnämnd	9,4	1,4	8,4	0,4
Utbildningsnämnd	2 155,6	232,0	1 911,2	-12,4
Kultur- och fritidsnämnd	232,0	33,8	194,1	-4,1
Stadsbyggnadsnämnd	48,2	36,7	14,3	2,8
Miljönämnd	23,4	13,2	10,5	0,3
Teknisk nämnd	251,8	146,8	104,2	-0,8
KS/Kommunstyrelsens kontor	280,6	36,0	255,2	10,6
KS/Politisk ledning	71,0	0,2	68,9	-1,9
Revision	1,9		2,1	0,2
S:a facknämnder	5 617,2	965,9	4 601,8	-49,5
Centrala poster	122,1	5 311,7	-4 990,0	199,6
Interbanken	265,8	264,8		-1,0
S:a före extraordinära poster	6 453,0	6 605,6	0,0	152,6

Det budgeterade resultatet för nämnder och styrelse för 2015 var 0 kr. Det totala utfallet visar på ett underskott om 49,5 mkr. Korta kommentarer till nämnder som redovisar större avvikelser mot utfall följer nedan.

Omsorgsnämnden visar ett underskott på 13 mkr för 2015, framför allt inom verksamhetsområdet LSS. Nettokostnaderna för omsorgen har ökat med 3 procent jämfört med 2014. Den största ökningen återfinns inom köp av verksamhet, framför allt köp av bostad med särskild service för vuxna och korttidsvistelse. Personalkostnaderna har ökat med 3 procent. I årsredovisningen framförs det kritik mot nämndens förmåga att framföra analyser av vad kostnadsökningarna beror på. Omsorgsnämndens åtgärder för att nå en budget i balans har inte varit tillräckliga. Kommunstyrelsen uppdrog i samband med delårsbokslutet i augusti att en strategi för att säkerställa en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet bedrivs. Uppdraget ska återrapporteras i april 2016. Även revisionen har riktat kritik mot Omsorgsnämndens ekonomiska analyser tidigare år. Vi noterar också att nämnden alltjämt inte har tillräckliga rutiner för att nyttja verksamhetssystemet Procapita på ett ändamålsenligt och effektivt sätt ur styrningssynpunkt.

Vi bedömer, liksom kommunstyrelsen, att Omsorgsnämnden "har brister" vad gäller god ekonomisk hushållning.

Socialnämnden redovisar en underskott på 22 mkr. Den sammanlagda nettokostnaden har ökat med 28 mkr. Intäkterna har ökat med närmare 14 mkr vilket till stor del beror på återsökningar av stadsbidrag från Migrationsverket avseende ensamkommande flyktingbarn. Kostnaderna har ökat med cirka 42 mkr vilket framför allt beror på personalkostnader och köp av verksamhet.

Vi bedömer, liksom kommunstyrelsen, att Socialnämnden "har brister" vad gäller god ekonomisk hushållning.

Äldreomsorgsnämnden visar ett underskott på 11 mkr för 2015. Intäkterna översteg budgeterat med cirka 14 mkr vilket förklaras av ökade volymer, ökade intäkter från Migrationsverket med anledning av återsökningar, intäkter från socialstyrelsen för ökad bemanning samt att nämnden har erhållit intäkter för att bedriva hälso- och sjukvårdinsatser för LSS åt omsorgsnämnden från hösten 2015. Personalkostnaderna överstiger budgeten med 13 mkr. Negativ budgetavvikelse beror också på ökade kostnader vid köp av bemanning, främst i form av sjuksköterskor och bistandshandläggare.

Vi bedömer, liksom kommunstyrelsen, att Äldreomsorgsnämnden "har brister" vad gäller god ekonomisk hushållning.

Resultatet för **utbildningsnämnden** uppgår till minus 12 mkr. Underskotten finns främst inom grund- och gymnasieskolan. Den totala nettokostnadsökningen uppgår till cirka 10 procent jämfört med 2014. Nettokostnadsökningen beror till största delen på ökade personalkostnader till följd av höga löneavtal och viss löneglidning samt ökade lokalkostnader till följd av utbyggnaden av skolor. Vi bedömer inte att resultatavvikelsen är väsentlig i förhållande till nämndens kostnadsomslutning (0,6 procent).

Kommunstyrelsen/Ksk och politisk ledning redovisar ett överskott om sammanlagt 8,7 mkr. Kommunstyrelsens kontor redovisar ett överskott på 10,6 mkr och den politiska ledningen ett underskott om 2 mkr. Överskottet på kommunstyrelsens kontor beror i huvudsak på vakanser, lägre kostnader för omställningsåtgärder samt försenade projekt som exempelvis införandet av ett HR-system.

5.2. Balansräkningen

Kommunens soliditet har ökat sedan föregående år och uppgår per 31 december 2015 till 22,1 procent (20,8 procent). Ökningen förklaras framför allt av lägre låneskuld än föregående år och stärkt eget kapital. Ansvarsförbindelser i form av pensionsförpliktelser intjänade före år 1998, inklusive löneskatt, uppgående till 1 978,7 mkr (2 017 mkr) redovisas utanför balansräkningen och räknas inte in i soliditetsmättet.

Materiella anläggningstillgångar

En stor del av de tillgångar som nyttjas i kommunens verksamheter finns bokförda i kommunens koncernbolag. Det bokförda värdet på kommunens materiella anläggningstillgångar uppgår till 1 278 mkr (1 230 mkr). Totalt uppgick kommunens investeringsutgifter till 129,6 mkr där 73,7 mkr utgjordes av investeringar beslutade av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige. 55,9 mkr avser nämndbeslutade investeringar. Tekniska nämnden står i likhet med föregående år för majoriteten av investeringarna under året med investeringar uppgående till 100,8 mkr.

Vi har i granskningen genomfört avstämningar mellan kommunens ekonomisystem och anläggningsregister. Vi har även granskat att årets avskrivningar är rimliga i relation till föregående år och genomförda nyinvesteringar. Granskning av väsentliga aktiverade anläggningstillgångar som skett under 2015 har utförts stickprovsvis mot fakturaunderlag. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunens finansiella anläggningstillgångar uppgår till 12 483 mkr (12 755 mkr). De största posterna som ingår i saldot är långfristiga fordringar på Telgekoncernen om 10 385 mkr, aktier i dotterbolag om 1 392 mkr samt fordran på Söderenergi om 586 mkr. Kommunen har även övriga fordringar uppgående till 31,2 mkr på Täljehallen där amortering har skett med cirka 700 tkr under året. Fordran på Fotbollsarenan från föregående år har amorterats med 50 mkr och skrivits ner med resterande del. Fordran på SSK Arena som vid föregående års bokslut uppgick till 72 mkr har reglerats. Arenan ägs numera av Telge Fastigheter.

Övriga kortfristiga fordringar

De största posterna avseende kortfristiga fordringar utgörs av kundfordringar, övriga fordringar samt interimfordringar. Dessa uppgår till 371,4 mkr (406,3 mkr).

Kundfordringarna har ökat med 7 mkr och uppgår till 54 mkr (48 mkr). Att kundfordringarna inte är för högt värderade säkerställs genom nedskrivning med 100 procent av fakturor som förfallit sen mer än 3 månader om inte specifik anledning finns till annan hantering. Hanteringen är oförändrad mot föregående år och bedöms vara ändamålsenlig.

Övriga kortfristiga fordringar har minskat med cirka 42 mkr vilket i huvudsak förklaras av att upplupna ränteintäkter är betydligt lägre i år än föregående år kopplat till det rekordlåga ränteläget och lägre utlåning.

Underlag för väsentliga poster har granskats med avseende på existens, värdering samt periodiseringar. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

Exploateringar

Exploateringstillgångarna uppgår netto till 90,2 mkr (75,4 mkr). Projekten har pågått under året och kommit olika långt i planerings- och genomförandeprocessen. Ett antal exploateringsprojekt har delavslutats eller avslutats och resultatredovisats. Tillsammans har dessa bidragit till en nettointäkt i resultaträkningen om cirka 60 mkr vilka i resultaträkningen är angivna som jämförelsestörande poster.

Förteckning finns över pågående exploateringar innehållande nedlagda utgifter och erhållna inkomster. Redovisat saldo i huvudboken är avstämt mot förteckning. Vi har inhämtat sammanställning över pågående exploateringar och stickprovsvis granskat dessa mot fakturor och avtal. Stickprov har även gjorts av resultatförda exploateringsprojekt under året. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

Kassa och bank

Det bokförda värdet på kassa- och banktillgodohavanden har under året ökat och uppgår till 370,2 mkr (289,5 mkr) vilket framför allt förklaras av ett positivt kassaflöde från verksamheten. Vi har stämt av kassasaldon mot engagemangsbesked från bank. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

Avsättningar

Pensionsförpliktelser intjänade från 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen, medan pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Redovisningen är i enlighet med Kommunal redovisningslag.

Avsättningen för pensioner per 31 december 2015 uppgick till 324,6 mkr (293,1 mkr) och är framräknad av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Särskild löneskatt om 24,26 procent är beräknad och beaktad. Aktualiseringsgraden är cirka 96 procent (96 procent) enligt KPAs underlag vilket är i nivå med föregående år. Detta betyder att det inte finns fullständig historik över individers tidigare pensionsgrundande anställning för cirka 4 procent. Aktualiseringsgraden är förhållandevis hög i jämförelse med andra kommuner.

Långfristiga skulder

Kommunens långfristiga skulder uppgår till 8 995,3 mkr (9 374,5 mkr). Kommunen har engagemang mot ett stort antal banker och kreditinstitut. Samtliga poster är avstämda mot underlag från bank. Långfristig leasingkuld har ökat något jämfört med föregående år och uppgår till cirka 10,6 mkr. Erhållna investeringsbidrag uppgår till 84,2 mkr. Största delen avser i likhet med föregående år Stadsbyggnadsförvaltningen.

Kommunen har en relativt omfattande och delvis komplex derivatportfölj. Vi bedömer att denna i allt väsentligt har redovisats korrekt och i enlighet med RKR:s rekommendation 21 sedan 2014.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder, inklusive leasingkulder, uppgår till 787,5 mkr (879,1 mkr) och består bland annat av förutbetalda intäkter, upplupna personalkostnader, leverantörsfakturor samt periodiserade räntekostnader. Att saldot har minskat beror framför allt på lägre periodiserade räntekostnader på grund av lågt ränteläge samt att låneskulden är lägre till följd av amorteringar under året.

Väsentliga poster har stämts av mot verifierande underlag. Avseende semesterlöneskulden noterades föregående år att det i semesterskuldslistan förekom ett stort antal personer med många sparade semesterdagar (i vissa fall över 70 dagar). Även detta år förekommer ett stort antal personer med över 70 sparade semesterdagar. Detta kommer att regleras under mars månad eftersom kommunens policy endast tillåter 40 sparade semesterdagar. Vi har utfört avstämmningar mellan huvudboken och underlag utan några anmärkningar.

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser uppgår till 3 658,4 mkr (3 754,0 mkr). Största posterna inom linjen är borgen och andra förbindelser mot kommunens företag om 1 679 mkr (1 730 mkr) och pensionsförpliktelser inklusive löneskatt om 1 978,7 mkr (2 017 mkr). Pensionsutfästelse finns upptaget med 0,8 mkr (1,6 mkr) för en person. Vidare finns upptagna utfästelser till politiker med 6,8 mkr (6,8 mkr). Upptagna belopp är framräknade av kommunen. Inom ramen för ställda säkerheter och ansvarsförbindelser finns också leasingåtaganden om 41,6 mkr (50,1 mkr).

5.3. Slutsats

Vår bedömning är att redovisade resultat- och balansräkningar ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat för räkenskapsåret 2015 och ställning den 31 december 2015. Bokslutet är väl dokumenterat.

6 Finansieringsanalys/kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Granskningen har inte föranlett några anmärkningar.

7 Sammanställd redovisning

Kommunens sammanställda redovisning omfattar kommunen samt dess hel- och delägda bolag.

Enligt kommunallagen åläggs kommunstyrelsen att ha kontroll över den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag. I denna tillsyn ligger i första hand att följa de kommunala bolagens ekonomiska ställning och utveckling samt att följa hur bolagen tillgodoser det kommunala ändamålet med verksamheten och övriga direktiv som uppställts för verksamheten.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden och proportionell konsolidering, vilket är god sed i kommuner. Interna mellanhavanden har eliminerats. Vid granskningen framkom att kommunen inte redovisar samtliga typer av transaktioner med motpartskoder i systemet. Detta medför omfattande manuellt arbete vid upprättandet av den sammanställda redovisningen i form av manuellt ifyllda och signerade blanketter som sammanställs i ett exceldokument. Med stor manuell handpåläggning finns högre risk för fel varför vi bedömer att kommunen bör överväga anskaffandet av ett koncernredovisningssystem.

Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt en beskrivning av de ingående bolagen. Till den sammanställda redovisningen finns även noter bifogade.

Södertälje kommunkoncern redovisar ett positivt resultat om 547,9 mkr (453,6 mkr). Årets resultat förklaras bland annat av kommunens positiva resultat om 153 mkr samt ett positivt resultat i bolagskoncernen Södertälje kommuns Förvaltnings AB om 383 mkr. Söderenergi redovisar ett resultat om 34 mkr vilket innebär att de bidrar med 14 mkr då kommunen äger 42% av bolaget. Även i kommunkoncernen påverkas resultatet av jämförelsestörande poster där kommunen står för 118 mkr och SKFAB minus 15 mkr i form av nettoreaförluster.

Kommunkoncernen hade en nettoskuldportfölj per den 31 december 2015 om 10 099 mkr. Den externa nettoskulden har under året minskat med 2,6 procent. Under 2016 kommer lån att förfalla med 3,8 mkr vilket kommer att refinansieras. Kommunens bedömning är att nyupplåning kommer att ske om 330 mkr under 2016. Marknadsvärdet på de säkringsinstrument som kommunen har (främst ränteswappar) uppgick per balansdagen till -639 mkr (föregående år -574 mkr).

Södertälje den 8 april 2016

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal Revisor

Ikon Hedefalk
Auktoriserad revisor